

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

ΣΕ ΜΕΙΖΟΝΑ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια, στις 15 Μαΐου 2023, με την εξής σύνθεση: Σωτηρία Ντούνη, Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρος, κωλυμένου του Προέδρου του Δικαστηρίου Ιωάννη Σαρμά, Μαρία Βλαχάκη, Άννα Λιγωμένου, Αγγελική Μαυρουδή, Μαρία Αθανασοπούλου, Ασημίνα Σαντοριναίου, Ευαγγελία-Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Αντιπρόεδροι, Κωνσταντίνα Ζώη, Δημήτριος Πέππας, Γεωργία Τζομάκα, Βιργινία Σκευή, Δημήτριος Τσακανίκας, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Αργυρώ Μαυρομάτη, Ευαγγελία Σεραφή, Γεωργία Παπαναγοπούλου, Αντιγόνη Στίνη, Βασιλική Πέππα, Κωνσταντίνα Σταμούλη, Ιωάννα Ρούλια, Ιωάννης Καλακίκος, Άννα Παπαπαναγιώτου (που έχει οριστεί εισηγήτρια), Ελένη Σκορδά και Νικόλαος Βόγκας, Σύμβουλοι. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Σταμάτιος Πουλής.

Για να άρει την αμφιβολία ως προς την έννοια του όρου «δημόσιος οργανισμός» του άρθρου 324 παρ. 1 του ν. 4700/2020, η οποία ανέκυψε κατά τον έλεγχο σχεδίων συμβάσεων του Πεδίου Βολής..... ως αναθέτουσας αρχής και παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου από το Στ' Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου με το 1/2023 Πρακτικό του (Α.Β.Δ. ....../....).

Το Ελληνικό Δημόσιο, νομίμως εκπροσωπούμενο από τον Υπουργό Οικονομικών, και ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας (Πεδίο Βολής .....) παραστάθηκαν διά του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Δημητρίου Κατωπόδη.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου και του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ο οποίος ανέπτυξε προφορικά τους λόγους για τους οποίους το Πεδίο Βολής ..... συνιστά στρατιωτική δημόσια υπηρεσία που υπόκειται στο υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 324 του ν. 4700/2020. Επίσης ζήτησε τη χορήγηση προθεσμίας για την υποβολή υπομνήματος, η οποία και του παρασχέθηκε.

Τα στελέχη του Πεδίου Βολής ..... , Λοχαγό και ..... , Αντισυνταγματάρχη, οι οποίοι -κατ' άρθρο 333 παρ. 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 337 παρ. 5 του ν. 4700/2020- παρείχαν διευκρινίσεις επί

των αναφωρομένων ζητημάτων και απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υποβλήθηκαν από τα μέλη του Δικαστηρίου, και

Τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος ανέπτυξε προφορικά την από 15.5.2023 γνώμη του, σύμφωνα με την οποία, ερμηνευομένης της παραπεμφθείσας αμφιβολίας ως αφορώσας το ζήτημα της υπαγωγής ή μη των σχεδίων συμβάσεων του Πεδίου Βολής ..... στον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και ουχί την, κατ' άρθρο 324 παρ. 1 του ν. 4700/2020, έννοια του όρου «δημόσιος οργανισμός», πρέπει αυτή να αρθεί υπέρ της εκδοχής ότι το Πεδίο Βολής ....., συνιστώντας ιδιότυπη δημόσια υπηρεσία του Ελληνικού Κράτους τελούσα υπό ειδικό συμβατικό και νομοθετικό καθεστώς, εμπίπτει αναμφισβητήτως στο υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 324 παρ. 1 του ν. 4700/2020 περί προσυμβατικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου και, συνακόλουθα, να αναπεμφθεί η υπόθεση στο Στ' Κλιμάκιο του Δικαστηρίου για περαιτέρω εξέταση.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε στις 7 Ιουνίου 2023 σε τηλεδιάσκεψη με τη χρήση της επίσημης κρατικής πλατφόρμας e:Presence.gov.gr, σύμφωνα με το άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, με παρόντες τους δικαστές που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τους Συμβούλους Δημήτριο Τσακανίκα, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Αντιγόνη Στίνη και Ιωάννη Καλακίκο, οι οποίοι είχαν κώλυμα (άρθρο 293 παρ. 3 του ν. 4700/2020).

Άκουσε την εισήγηση της Συμβούλου Άννας Παπαπαναγιώτου και

Αφού σκέφθηκε κατά τον νόμο

Αποφάσισε τα εξής:

1. Με το 1/2023 Πρακτικό του Στ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου ζητείται από την Ολομέλεια του Δικαστηρίου να άρει, σύμφωνα με το άρθρο 337 του ν. 4700/2020 «Ενιαίο Κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο, ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο για τον προσυμβατικό έλεγχο, τροποποιήσεις στον Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (...) και άλλες διατάξεις» (Α' 127), την αμφιβολία που ανέκυψε ενώπιον του Κλιμακίου αναφορικά με την έννοια του όρου «δημόσιος οργανισμός» του άρθρου 324 παρ. 1 του ν. 4700/2020, προκειμένου το τελευταίο να μορφώσει κρίση επί του παραδεκτού υπαγωγής σε έλεγχο τεσσάρων (4) σχεδίων συμβάσεων προμήθειας οχημάτων, με αναθέτουσα αρχή το Πεδίο Βολής.....

2. Το ως άνω αίτημα άρσης αμφιβολίας νομίμως, κατ' άρθρο 326 παρ. 4 του ν. 4700/2020, εισάγεται ενώπιον της μείζονος σύνθεσης της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, κατόπιν της 9/2023 πράξης της Προεδρεύουσας -λόγω κωλύματος του Προέδρου- Αντιπροέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου Σωτηρίας Ντούνη.

3. Όπως ειδικότερα προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, με την ...../.....2022 διακήρυξη, το Πεδίο Βολής ..... προκήρυξε δημόσιο ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό με κριτήριο κατακύρωσης τη συμφερότερη από οικονομικής άποψης προσφορά, βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, για την

προμήθεια οχημάτων-μηχανημάτων του Πεδίου Βολής ....., συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 1.070.794,50 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α.. Στη διακήρυξη διαλαμβανόταν, πλην άλλων, ότι: α) το Πεδίο Βολής ....., ως αναθέτουσα αρχή, είναι στρατιωτική υπηρεσία και ανήκει στις μη Κεντρικές Κυβερνητικές Αρχές, κύρια δε δραστηριότητα αυτού είναι η άμυνα, β) εφαρμοστέο δίκαιο είναι το εθνικό -με ρητή αναφορά στον ν. 4412/2016 περί δημοσίων συμβάσεων και στα άρθρα 324-337 του ν. 4700/2020-, ο δε διαγωνισμός θα διεξαχθεί με την ανοικτή διαδικασία του άρθρου 27 του ν. 4412/2016 μέσω του ΕΣΗΔΗΣ και γ) φορέας χρηματοδότησης είναι το Πεδίο Βολής ....., η δε σχετική δαπάνη θα βαρύνει τις πιστώσεις του τακτικού του προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2021 με Κ.Α.: 8405, 8431 και 8432. Το αντικείμενο της σύμβασης, συνιστάμενο στην προμήθεια συνολικά δεκαεπτά (17) οχημάτων και δύο (2) μηχανημάτων και, ως εκ τούτου, στερούμενο χαρακτήρα αμιγώς στρατιωτικού/πολεμικού εξοπλισμού, υποδιαιρέθηκε σε επτά (7) τμήματα (επιβατικά οχήματα, μικρολεωφορεία, περνοφόρα μηχανήματα, ημιφορτηγά, φορτηγά, οχήματα γενικής χρήσης και πυροσβεστικά οχήματα) με διακριτή για το καθένα προϋπολογιζόμενη δαπάνη και με δικαίωμα υποβολής προσφοράς για ένα ή περισσότερα τμήματα καθώς και για το σύνολό τους.

4. Μετά την ολοκλήρωση της διενέργειας του διαγωνισμού, το Πεδίο Βολής ....., με το Φ...../.../...../Σ...../23.01.2023 έγγραφο του Διοικητή του, υπέβαλε στο Ελεγκτικό Συνέδριο για έλεγχο νομιμότητας τέσσερα σχέδια συμβάσεων με ισάριθμους αναδόχους που αφορούσαν στην προμήθεια α) των οχημάτων (επιβατικών, μικρολεωφορείων και γενικής χρήσης) των τμημάτων 1, 2 και 6 από την εταιρεία «.....ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ» έναντι συμβατικού τιμήματος τετρακοσίων τριάντα οκτώ χιλιάδων εννιακοσίων ευρώ (438.900), απαλλασσομένου του Φ.Π.Α., (αριθμ. σύμβασης .../2023), β) των περνοφόρων μηχανημάτων του τμήματος 3 από την εταιρεία «... .. ΑΕΒΕ» έναντι συμβατικού τιμήματος διακοσίων είκοσι επτά χιλιάδων οκτακοσίων εξήντα ευρώ (227.860), απαλλασσομένου του Φ.Π.Α., (αριθμ. σύμβ. ..../2023), γ) των φορτηγών του τμήματος 5 από τον προμηθευτή .....έναντι συμβατικού τιμήματος εννέα χιλιάδων οκτακοσίων ενενήντα ευρώ (39.890), απαλλασσομένου του ΦΠΑ, (αριθμ. σύμβ. ..../2023) και δ) των πυροσβεστικών οχημάτων του τμήματος 7 από την εταιρεία «ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ..... ΑΕ», αντί συμβατικού τιμήματος διακοσίων πενήντα επτά χιλιάδων οκτακοσίων σαράντα ευρώ (257.840), απαλλασσομένου του Φ.Π.Α., (αριθμ. σύμβ. .../2023).

5. Με το 1/2023 Πρακτικό του, το επιληφθέν του προσυμβατικού ελέγχου Στ' Κλιμάκιο, αναφερόμενο πλην άλλων: α) στις διατάξεις της, κυρωθείσας με το άρθρο μόνο του α.ν. 407/1968 (Α' 105), από 11.06.1964 πολυμερούς συμφωνίας χρησιμοποίησης του πεδίου βολής βλημάτων του Οργανισμού του Βορειοατλαντικού Συμφώνου (ΝΑΤΟ) εις τον Όρμο ..... (Πεδίο Βολής .....

και β) στη διάταξη του άρθρου 71 παρ. 45 του ν. 3883/2010 (Α' 167), ήχθη στο συμπέρασμα ότι το Πεδίο Βολής..... δεν πληροί τις προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό του ως δημοσίου οργανισμού, τα σχέδια συμβάσεων του οποίου υπάγονται στον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατά το άρθρο 324 του ν. 4700/2020. Και τούτο διότι δεν προκύπτει ο βαθμός εξάρτησής του από το ελληνικό Κράτος ως προς τη χρηματοδότηση, τον έλεγχο της διαχείρισής (λειτουργίας) του και την εν γένει κυριαρχική εξουσία του Κράτους στην επιλογή των οργάνων διοίκησής του, καθόσον, ως προς τα βασικά θέματα που αφορούν στο Πεδίο Βολής ....., η ευθύνη επιμερίζεται τόσο στην Ελλάδα, ως φιλοξενούν κράτος, όσο και στα υπόλοιπα κράτη-χρήστες. Συναφώς, το Κλιμάκιο επεσήμανε ότι το σύνολο των κτηρίων, χώρων, υλικών και υπηρεσιών του Πεδίου Βολής ..... τίθενται από κοινού ή χωριστά στη διάθεση όλων των κρατών-χρηστών καθώς και ότι επί εξήντα και πλέον έτη η εν γένει λειτουργία του καθορίζεται προεχόντως επί τη βάσει οδηγιών και κατευθύνσεων που προέρχονται από το Ανώτατο Στρατηγείο των Συμμαχικών Δυνάμεων στην Ευρώπη (Supreme Headquarters Allied Powers Europe – SHAPE) και αφορούν ένα ευρύ φάσμα τομέων, όπως η λειτουργία, η συντήρηση, ο εφοδιασμός και η χρηματοδότησή του, με συνέπεια ο ρόλος του ελληνικού Κράτους να μην δύναται να χαρακτηριστεί ως διοικούντος ή έστω συμμετέχοντος σε δημόσιο οργανισμό. Στο πλαίσιο αυτό, μόνη η ανάθεση στο φιλοξενούν κράτος της διοίκησης και στελέχωσης του Πεδίου Βολής ..... δεν αρκεί για να προσδώσει τον απαιτούμενο, κατά τα ανωτέρω, χαρακτήρα εξάρτησης στη σχέση του με το ελληνικό Κράτος, καθόσον πρόκειται, κατ' ουσία, για την ανάθεση αρμοδιοτήτων εφαρμογής διατάξεων που έχουν τεθεί στην πολυμερή συμφωνία και δεν έχουν διατυπωθεί ή επιβληθεί από την αποκλειστική κυριαρχική βούληση του ελληνικού Κράτους. Επιπροσθέτως, σημειώνεται ότι νομοθετικά δεν προκύπτει διοικητική υπαγωγή του Πεδίου Βολής .....στο Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας (εφεξής: Γ.Ε.ΕΘ.Α.) ήδη από το έτος 2010, έστω και αν η μέχρι τότε υπαγωγή αφορούσε κυρίως σε ζητήματα διοίκησης και στελέχωσής του, καθόσον από της ισχύος του ν. 3883/2010 και εφεξής το Πεδίο Βολής ..... έπαψε να συγκαταλέγεται στους οργανισμούς, τα νομικά πρόσωπα και τις υπηρεσίες που υπάγονται στο Γ.Ε.ΕΘ.Α., χωρίς περαιτέρω να προκύπτει ότι υπήχθη εκ νέου στην ανωτέρω διοίκηση μέσω άλλης νομοθετικής διάταξης. Περαιτέρω, ουδαμώς προκύπτει ότι κατά το χρονικό διάστημα ισχύος του νομοθετικού καθεστώτος προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, έχουν υποβληθεί προς έλεγχο άλλα σχέδια συμβάσεων του Πεδίου Βολής ..... Τέλος, υπό το φως της παραδοχής έλλειψης του αναγκαίου βαθμού εξάρτησής του από το ελληνικό Κράτος, το Κλιμάκιο ήχθη στο συμπέρασμα ότι το Πεδίο Βολής .....δεν αποτελεί ούτε οργανισμό δημοσίου δικαίου, κατά την έννοια του ν. 4412/2016, και, για τον λόγο αυτό, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αναθέτουσα μη Κεντρική Κυβερνητική Αρχή κατά την έννοια του νόμου αυτού, με συνέπεια, η

υποβληθείσα προς έλεγχο προμήθεια να μην εμπίπτει ούτε στο πεδίο εφαρμογής των εφαρμοσθεισών για την ανάθεση της προμήθειας διατάξεων του ν. 4412/2016.

6. Πλην όμως, το Κλιμάκιο συνεκτιμώντας ότι το Πεδίο Βολής ..... , από την κύρωση της προαναφερθείσας πολυμερούς συμφωνίας, το έτος 1968, και τουλάχιστον έως το έτος 2010, ήτοι για σαράντα δύο (42) τουλάχιστον έτη, υπαγόταν διοικητικά με ρητές διατάξεις νόμων στο Γ.Ε.ΕΘ.Α., ότι διαχρονικά στελεγχώνεται από στρατιωτικούς και πολιτικούς υπαλλήλους του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, συνιστώντας, ως εκ τούτου, φορέα (οργανισμό) που διοικείται από υπαλλήλους του στενού πυρήνα του Κράτους και ότι για κάθε προμήθεια του εφαρμόζεται υποχρεωτικά η σχετική εθνική νομοθεσία, όπως ακριβώς ισχύει σε κάθε δημόσια προμήθεια, διατύπωσε την εξεταζόμενη αμφιβολία του, προς άρση της οποίας πρέπει να λεχθούν τα ακόλουθα:

7. Κατ' αρχάς επισημαίνεται ότι η Ολομέλεια, αποφαινόμενη επί αιτήματος άρσης αμφιβολίας, δεν έχει εξουσία να εξετάσει το σύνολο του νομοθετήματος ως προς το οποίο εγείρονται ζητήματα ισχύος ή ερμηνείας του, όπως θα εξεταζόταν από ένα συνταγματικό δικαστήριο που ασκεί προληπτικό έλεγχο συνταγματικότητας, αλλά η εξουσία αυτής περιορίζεται στην επίλυση λυσιτελών ζητημάτων υπό το φως του πραγματικού της υπόθεσης εντός της οποίας ηγέρθησαν ή δύνανται να εγερθούν (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 2020/2020, σκέψη 8). Τα ανωτέρω δεν εμποδίζουν την Ολομέλεια αίροντας την αμφιβολία επί ζητημάτων που τίθενται ενώπιόν της κατόπιν σχετικού αιτήματος να περιλάβει στη συλλογιστική της κάθε λυσιτελή επιχειρηματολογία, της οποίας η επεξεργασία θα συντελούσε, κατά την κρίση της, στην πειστικότητα της απόφασής της, και εντεύθεν, στην ενότητα της νομολογίας και την ασφάλεια του δικαίου, σκοπούς στους οποίους απέβλεψε ο Νομοθέτης όταν θέσπιζε την παραπομπή, στην Ολομέλεια, αιτήματος άρσης αμφιβολίας (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 1975/2021, σκέψη 12).

8. Με το άρθρο μόνο του α.ν. 407/1968 (Α' 105) κυρώθηκε η από 11.06.1964 συμφωνία μεταξύ του Βασιλείου της Ελλάδας και των Κυβερνήσεων του Βασιλείου του Βελγίου, του Βασιλείου της Δανίας, της Γαλλικής Δημοκρατίας, της Ομοσπόνδου Γερμανικής Δημοκρατίας, του Βασιλείου της Ολλανδίας, του Βασιλείου της Νορβηγίας και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής «περί χρησιμοποίησης και λειτουργίας του Πεδίου Βολής Βλημάτων του NATO (Πεδίον Βολής .....) εις τον Όρμον .....» (εφεξής: πολυμερής συμφωνία). Στη συμφωνία ορίζονται, πλην άλλων, τα ακόλουθα: «Άρθρον 1. Σκοπός της Συμφωνίας. Σκοπός της παρούσης Συμφωνίας είναι: α) Να προσδιορίση τους όρους και τας συνθήκας υπό τας οποίας θα χρησιμοποιηθή το Πεδίον Βολής Βλημάτων του NATO (ΠΒ... (εν Όρμω ..... , δια την εκτέλεσιν της ετησίας βολής Εκπαιδύσεως (ΕΒΕ), υπό των Μονάδων Βλημάτων [...] των χρησιμοποιούντων Κρατών [...]. β) Να καθορίση τας ευθύνas του φιλοξενούντος κράτους, της Ελλάδος, συμφώνως προς τα οδηγίας τας παρεχομένας υπό του Ανωτάτου Στρατηγείου Συμμαχικών Δυνάμεων εν Ευρώπη

(SHAPE), δια την λειτουργίαν, συντήρησιν, εφοδιασμόν και χρηματοδότησιν του Π.Β.... γ) Να καθορίση τας ευθύνας των χρησιμοποιούντων Κρατών εν σχέσει προς την υπ' αυτών χρησιμοποίησιν του Π.Β..... [...] Άρθρον 2. Παροχή Ευκολιών. [...] 2. Το φιλοξενούν Κράτος δέον όπως διατηρή το Π.Β..... εν πλήρει επιχειρησιακή ετοιμότητι συμφώνως προς τας οδηγίας τας παρεχομένας εν τη παρούση και καθ' ον τρόπον αύται ερμηνεύονται υπό του SHAPE και αποφασίζονται από κοινού υπό των χρησιμοποιούντων Κρατών. [...] Άρθρον 4. Διοίησις. 1. Η Διοίησις του Π.Β..... θα ενασκήται υπό του Διοικητού του οριζομένου υπό του φιλοξενούντος Κράτους το οποίον είναι υπεύθυνον διά την εφαρμογήν της παρούσης Συμφωνίας 2. Η Διοίησις των Δυνάμεων του φιλοξενούντος Κράτους και του πολιτικού προσωπικού του Π.Β.... θα ενασκήται υπό του Διοικητού του οριζομένου υπό του φιλοξενούντος Κράτους. [...] Άρθρον 6. Λειτουργία του Π.Β..... 1. Το Π.Β..... Θα λειτουργήση συμφώνως προς τα καθοριζόμενα εις τα συνημμένα παραρτήματα και προσθήκας άτινα αποτελούσιν ενιαίον τμήμα της παρούσης Συμφωνίας ως κατωτέρω [...] 2. Βάσει των οικείων εισηγήσεων του Φιλοξενούντος Κράτους (του Υ.ΕΘ.Α. όντος της αρμοδίας αρχής) τα χρησιμοποιούντα Κράτη από κοινού, υπό την καθοδήγησιν του SHAPE, όταν αύτη απαιτήται, θα καθορίσωσι διαδικασίας και κανονισμούς διά την λειτουργίαν του Π.Β.Κ., προς εκπλήρωσιν του σκοπού της παρούσης Συμφωνίας. [...] Άρθρον VIII. Ισχύς της Συμφωνίας. [...] 5. Το Φιλοξενούν Κράτος θα συνεχίση να εκπληροί τας υποχρεώσεις του τας απορρεούσας εκ της παρούσης Συμφωνίας ασχέτως τυχόν διακοπής της εκπαιδύσεως Ελληνικών Δυνάμεων, καθ' όλον το χρονικόν διάστημα δι' ο υφίσταται απαιτήσεις του ΝΑΤΟ διά το ΠΒ.... [...] ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α' ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ [...] 2. Έλεγχος Π.Β.Κ.. α) Το Φιλοξενούν Κράτος είναι υπεύθυνον διά την λειτουργίαν, έλεγchon και ασφάλειαν του Πεδίου Βολής [...]. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β' ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ [...] 2. ΕΥΚΟΛΙΑΙ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ α) Το Φιλοξενούν Κράτος θα προβαίνη εις τας απαιτούμενας ενεργείας διά την εξασφάλισιν της προμηθείας υλικών και εφοδίων συμφώνως προς τα διαδικασίας του ΝΑΤΟ και τας οδηγίας του SHAPE δι' άπάσας τας ευκολίας τας απαιτητούς διά την λειτουργίαν του ΠΒ.... [...] 4. ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ α) Το Φιλοξενούν Κράτος θα προμηθεύηται, εναποθηκεύη, συντηρή και χορηγή άπαντα τα εφόδια τα απαιτούμενα διά την λειτουργίαν και συντήρησιν του ΠΒ....., συμφώνως προς τους σχετικούς Ελληνικούς Κανονισμούς. [...] β) Γενικώς εις το ΠΒΚ θα εφαρμόζονται αι διαδικασίαι εφοδιασμού του Φιλοξενούντος Κράτους. [...] 5. ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ α) Το Φιλοξενούν Κράτος θα εξασφαλίζη την παροχήν πάσης αεροπορικής, θαλασσίας και χερσαίας μεταφοράς εντός της Ελληνικής Επικρατείας, απαιτουμένης διά την κανονικήν λειτουργίαν του Π.Β..... [...] 8. ΥΠΗΡΕΣΙΑΙ ΒΑΣΕΩΣ [...] β) Το Φιλοξενούν Κράτος θα εξασφαλίζη επαρκείς ευκολίας, υλικών και προσωπικόν διά την προστασίαν εκ των πυρκαϊών [...]. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ' ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΙ 1. Διάθεσις Προσωπικού α) Το φιλοξενούν Κράτος είναι υπεύθυνον διά την διάθεσιν όλου του

στρατιωτικού και πολιτικού προσωπικού του απαιτούμενου διά την λειτουργίαν και συντήρησιν του υλικού και εγκαταστάσεων του ΠΒ..... [...] ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ' ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ [...] 1. ΓΕΝΙΚΑ [...] β) Εφ' όσον δαπάναι τινές του ΠΒΚ δικαιολογούν την κοινήν χρηματοδότησιν υπό του ΝΑΤΟ, ο καταμερισμός των δαπανών τούτων θα υπόκειται εις τας διαδικασίας Κοινής Υποδομής του ΝΑΤΟ. Εκτός εάν άλλως καθορίζεται εις ισχυούσας μεταξύ Κυβερνήσεων συμφωνίας, άπασαι αι λοιπαί δαπάναι εγκαταστάσεως, λειτουργίας και συντηρήσεως του ΠΒ... αι προερχόμεναι εκ της εφαρμογής της παρούσης συμφωνίας, θα βαρύνουν τα συμβληθέντα Μέλη-Κράτη, συμφώνως προς τας διατάξεις του παρόντος Παραρτήματος και τον ετήσιον Προϋπολογισμόν. Το Φιλοξενούν Κράτος επιφορτίζεται με την διαχείρισιν και λογιστικήν παρακολούθησιν των κεφαλαίων. [...] 2. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ α) Άπαντα τα οικονομικά δεδομένα θα προετοιμάζονται υπό του Φιλοξενούντος Κράτους συμφώνως προς τας λογιστικάς διαδικασίας και τους κανονισμούς, τους αποδεκτούς υφ' απάντων των μελών των υπογραψάντων την Συμφωνίαν ταύτην. Λογιστικός έλεγχος θα εξασκήται υπό του Φιλοξενούντος Κράτους διά της οικονομικής υπηρεσίας της εγκατεστημένης εις ΠΒΚ. β) Το Φιλοξενούν Κράτος θα εκδίδη εις το τέλος εκάστου εκπαιδευτικού έτους το υπόλοιπον λογαριασμού (ισολογισμός) εκάστου χρησιμοποιούντος Κράτους. [...] 4. ΕΤΗΣΙΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ α) Είς προσωρινός εν σχεδίω Προϋπολογισμός εις δραχμάς, συνοδευόμενος υπό των διαθεσίμων στοιχείων (δεδομένων) λειτουργίας, θα διανέμηται υπό του Φιλοξενούντος Κράτους προς τα χρησιμοποιούντα Κράτη 9 μήνας προ της ενάρξεως εκάστου εκπαιδευτικού έτους, ώστε τα Χρησιμοποιούντα Κράτη να δύνανται να εκτιμήσουν καταλλήλως τας οικονομικάς των υποχρεώσεις ως προς την χρήσιν του ΠΒ..... Έν οριστικόν σχέδιον Προϋπολογισμού θα διαβιβάζεται εις τα Χρησιμοποιούντα Κράτη 5 μήνας προς της ενάρξεως του εκπαιδευτικού έτους. [...] 5. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ [...] β. Γενικά Έξοδα λειτουργίας και Συντηρήσεως: (1) Περιγραφή: Τα γενικά έξοδα λειτουργίας και συντηρήσεως του ΝΑΜΦΙ είναι έξοδα του Φιλοξενούντος Κράτους διά την λειτουργίαν και συντήρησιν του ΠΒΚ [...] 6. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ α. Η υπηρεσία εξωτερικού ελέγχου των ετησίων λογαριασμών, των προετοιμαζομένων υπό του Φιλοξενούντος Κράτους θα ανατίθεται εις έν ανεξάρτητον διεθνές σώμα ελέγχου π.χ. το Συμβούλιον Ελεγκτών του ΝΑΤΟ. β. Η βεβαίωσις ελέγχου του Συμβουλίου θα υποβάληται εις το Φιλοξενούν Κράτος και θα αποστέλλεται εις άπαντα τα Χρησιμοποιούντα Κράτη. γ. Τα Χρησιμοποιούντα Κράτη έκαστον καθ' ό μέρος ενδιαφέρεται δύνανται να αιτήσωσι τον απολογισμόν των εξόδων του Π.Β..... προς μελέτην. [...] ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε' ΟΡΟΛΟΓΙΑ 1. ΠΕΔΙΟΝ ΒΟΛΗΣ ΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΝΑΤΟ (Π.Β.Κ.): Περιλαμβάνει άπαντα τα κτίρια, περιοχάς, υλικόν και ευκολίας παρεχομένας είτε υπό του Φιλοξενούντος Κράτους, της Ελλάδος, των Χρησιμοποιούντων Κρατών ή υπό των Προγραμμάτων Κοινής Υποδομής ΝΑΤΟ. 2. ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΝ ΚΡΑΤΟΣ. Ελλάς 3. ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑ ΚΡΑΤΗ: Τα

Κράτη, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδος των οποίων αι δυνάμεις χρησιμοποιούν το Π.Β.... και τα οποία αποτελούν μέλη της Συμφωνίας ταύτης.
4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΕΤΟΣ: Η περίοδος από 1ης Ιανουαρίου μέχρι 31ης Δεκεμβρίου. [...] 9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΙ: Αι διατυπωθείσαι υπό του Φιλοξενούντος Κράτους και αμοιβαίως συμφωνηθείσαι διαδικασίαι διά την λειτουργίαν του Π.Β.Κ. [...]»

9. Περαιτέρω, στο άρθρο 8 παρ. 1 του ν.δ/τος 58/1968 (Α' 295) «Περί Υπουργείου Εθνικής Αμύνης και των Οργάνων της Ανωτάτης Διοικήσεως και Ελέγχου των Ενόπλων Δυνάμεων» οριζόταν ότι: «Το Αρχηγείον Ενόπλων Δυνάμεων είναι το ανώτατον ιεραρχικώς κλιμάκιον των Ενόπλων Δυνάμεων και το όργανον διά του οποίου βοηθείται ο Υπουργός Εθνικής Αμύνης εις την ενάσκησιν των καθηκόντων του», στο δε άρθρο 17 παρ. 2 του ίδιου νομοθετικού διατάγματος ότι: «Υπό το Αρχηγείον Ενόπλων Δυνάμεων υπάγονται τα κάτωθι: [...] στ) Συγκρότημα Μονάδων Πεδίου Βολής.....», ως μονάδας νοουμένης, κατ' άρθρο 3 του ν.δ/τος 721/1970 (Α' 251) «Περί οικονομικής μερίμνης και λογιστικού των Ενόπλων Δυνάμεων», αυτοτελές τμήμα του Στρατού Ξηράς, του Ναυτικού και της Αεροπορίας, ή αυτοτελής υπηρεσία ή κατάσταση, που έχουν οικονομική αυτοτέλεια. Ταυτόσημου, εξάλλου, περιεχομένου ήταν και η μεταγενέστερη ρύθμιση του άρθρου 25 παρ. 2 εδαφ. δ του ν. 2292/1995 «Οργάνωση και λειτουργία Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, διοίκηση και έλεγχος των Ενόπλων Δυνάμεων και άλλες διατάξεις» (Α' 35), σύμφωνα με την οποία το Πεδίο Βολής ..... υπαγόταν διοικητικά στο Γ.Ε.ΕΘ.Α., που ίσχυσε έως την αντικατάσταση των εδαφίων β έως δ της παρ. 2 του εν λόγω άρθρου με την παρ. 45 του άρθρου 71 του ν. 3883/2010 (Α' 167) «Υπηρεσιακή εξέλιξη και ιεραρχία των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων – Θέματα διοίκησης των Ενόπλων Δυνάμεων, Στρατολογίας και συναφείς διατάξεις», η οποία εισήγαγε νεότερη ρύθμιση μη συμπεριλαμβάνουσα το Πεδίο Βολής ..... στους οργανισμούς, τα νομικά πρόσωπα και τις υπηρεσίες που υπάγονται στο Γ.Ε.ΕΘ.Α..

10. Η Ολομέλεια συνεκτιμώντας τα εισκομισθέντα στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας και όσα προφορικώς αναπτύχθηκαν κατά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο επισημαίνει τα ακόλουθα:

10.1. Καθ' ερμηνεία των προπαρατεθεισών διατάξεων, με την 716/1972 ομόφωνη γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που είχε γίνει αποδεκτή από τον τότε αρμόδιο Υπουργό Εθνικής Άμυνας, έγινε δεκτό ότι το Πεδίο Βολής..... συνιστά ειδικό αυτοτελές τμήμα στρατού ή σύνολου στρατιωτικών ελληνικών μονάδων που τελεί υπό ιδιόμορφο συμβατικό και νομοθετικό καθεστώς και αποτελεί ιδιότυπη και ιδιόμορφη δημόσια υπηρεσία του φιλοξενούντος Κράτους προς εκπλήρωση των ιδιαίτερων υποχρεώσεών του στο πλαίσιο του Βορειοατλαντικού Συμφώνου. Με αυτό τον χαρακτήρα της «[...] ιδιόμορφου δημοσίας υπηρεσίας και σύνολου μονάδων στρατιωτικών του φιλοξενούντος Κράτους [...] εντάσσεται μεταξύ των λοιπών δημοσίων

στρατιωτικών υπηρεσιών των υπαγομένων απ' ευθείας εις το Αρχηγείον των Ενόπλων Δυνάμεων εν αντιθέσει προς τους οργανισμούς και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου άτινα» κατά την παραγρ. 1 του άρθρου 17 του ν.δ/τος 58/1968 «υπάγονται ως προς τον έλεγγον και την εποπτείαν, προφανώς, υπό τον Υπουργόν της Εθνικής Αμύνης». Η ως άνω ερμηνεία, ακολουθούμενη από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους διαχρονικά, ακόμη και μετά το έτος 2010 (βλ. σχετικά τις 311/1998, 454/2001 και 177/2016 γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους), γίνεται ασμένως δεκτή από την ελληνική διοίκηση καθώς και τα κράτη - χρήστες του Πεδίου Βολής ....., όπως αποδεικνύεται, πλην άλλων, και από την απόφαση 2/2020 της ετήσιας επιτροπής των χρηστών του Πεδίου Βολής .....(UNAC 2/2020), η οποία στο εισαγωγικό γενικό μέρος της επικαλείται την ως άνω 716/1972 γνωμοδότηση του ΝΣΚ καθώς και το σκεπτικό της, το οποίο και υιοθετεί πλήρως παρατιθέμενο σε αγγλική μετάφραση.

10.2. Από το σύνολο της σχετικής νομοθεσίας, συστηματικά ερμηνευόμενης, ιδίως δε από τους από Απρίλιο 2023 και Οκτώβριο 2021 εμπιστευτικούς Κανονισμούς Οργάνωσης και Λειτουργίας (ΚΟΛ) του Γ.Ε.ΕΘ.Α. και του Πεδίου Βολής ....., αντίστοιχα, προκύπτει ανενδοίαστα ότι το Πεδίο Βολής ..... αποτελεί δημόσια (στρατιωτική) υπηρεσία, ως εκπαιδευτικός σχηματισμός επιπέδου Μεραρχίας, υπαγόμενη στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και δη στο Γ.Ε.ΕΘ.Α. κατά ρητή μνεία του σχετικού άρθρου του ΚΟΛ/ΓΕΕΘΑ (βλ. σχετικώς και ΣτΕ 194/2000 σκ. 8). Τούτο δε ανεξαρτήτως της προγενέστερης διάταξης του άρθρου 71 παρ. 45 του ν. 3883/2010, οι λόγοι θέσπισης της οποίας εξάλλου δεν προκύπτουν με σαφήνεια, ούτε από την αιτιολογική της έκθεση ούτε, σε κάθε περίπτωση, μπορούν να συναχθούν από την ίδια τη ρύθμιση, ερμηνευόμενη σύμφωνα με τους κανόνες της λογικής και τα διδάγματα της κοινής πείρας, σε συνδυασμό με τις λοιπές διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας (πρβλ. ΣτΕ Ολ. 2224/2010 σκ. 11).

10.3. Το γεγονός ότι το Πεδίο Βολής ..... επιχειρησιακά χρησιμοποιείται ως ένα πολυεθνικό εκπαιδευτικό κέντρο βολών αμυντικών εξοπλιστικών συστημάτων των κρατών μελών του ΝΑΤΟ (σήμερα παραμένουν ως μέρη της πολυμερούς συμφωνίας η Ελλάδα, η Γερμανία και η Ολλανδία) δεν αναιρεί τον χαρακτηρισμό του ως δημόσιας στρατιωτικής υπηρεσίας, αφού εντάσσεται στην εν γένει οργανωτική δομή του ελληνικού Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και υπηρετεί επιχειρησιακά αφενός την ελληνική εθνική άμυνα, ήτοι σκοπό δημοσίου συμφέροντος (βλ. άρθρο 1 του προαναφερθέντος ν. 2292/1995) και αφετέρου τις ιδιαίτερες συμβατικές υποχρεώσεις της Ελλάδας στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ (βλ. ΝΣΚ 454/2001 παρ. ΙΙ, 311/1998 παρ. ΙΙ).

10.4. Ο διοικητής του Πεδίου Βολής ..... ορίζεται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

10.5. Η Ελλάδα συμμετέχει στο προϋπολογισμό του Πεδίου Βολής ..... Τούτο προκύπτει από τις: α) Φ. ....//...../Σ.....//.....2022 απόφαση του

Υπουργού Εθνικής Άμυνας, περί «Κατανομής Πιστώσεων Προϋπολογισμού Υπουργείου Εθνικής Άμυνας Οικονομικού Έτους 2023», στο παράρτημα της οποίας διαλαμβάνεται αναλυτικός πίνακας κατανομής ανά ειδικό φορέα και κατηγορία δαπάνης με αναφορά ως προς το Γ.Ε.ΕΘ.Α., πλην άλλων, του Λογαριασμού συμμετοχής της Ελλάδας στα έξοδα λειτουργίας και συντήρησης του Πεδίου Βολής ..... και β) Φ. ..../.../...../2007 (Β' 2300) Κοινή Απόφαση των Υφυπουργών Εθνικής Άμυνας, περί μεταβίβασης οικονομικής εξουσίας αρχικής έγκρισης και διάθεσης πίστωσης έως του ποσού του ενός εκατομμυρίου ευρώ στον Διοικητή του Πεδίου Βολής ..... (Παράρτημα Α) καθώς επίσης και γ) από τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου (βλ. ΕλΣυν V Τμήμα 154-155/2002) και του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. ΣτΕ Επταμ. 3495/1989 σκ. 4). Συνεπώς, το Πεδίο Βολής Κρήτης διαχειρίζεται χρήμα δημόσιας, έστω κατ' αρχάς, προέλευσης (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 177/2022 σκ. 35, Έβδομο Τμ. 399/2021). Σε κάθε δε περίπτωση σημειώνεται ότι με οριστικές πράξεις των Κλιμακίων του Ελεγκτικού Συνεδρίου έχουν ελεγχθεί και σχέδια συμβάσεων λοιπών φορέων, μη χρηματοδοτούμενων με αμιγώς δημόσιο χρήμα ή τελούντων υπό καθεστώς εξαιρετικής μορφής ιδιότυπης δημόσιας χρηματοδότησης (βλ. ενδεικτικά τις Πράξεις 73/2022 του Ε' Κλιμακίου και 288/2021 του Ζ' Κλιμακίου).

10.6. Σχέδια συμβάσεων, με αναθέτουσα αρχή το Πεδίο Βολής ....., έχουν ήδη υπαχθεί στον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με πράξεις του αρμοδίου Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ. σχετικά τις 43/2018, 84/2020, 11/2022, 86/2022, 127/2022 και 8/2023 Πράξεις του Επιτρόπου Τομέα Εθνικής Άμυνας – τ. Υπουργείου Εθνικής Άμυνας), χωρίς ουδέποτε να έχουν εγερθεί ζητήματα ως προς το παραδεκτό της υπαγωγής τους. Οι δε σχετικές κρίσεις των Επιτρόπων συνεκτιμώνται παρότι δεν δεσμεύουν το Ελεγκτικό Συνέδριο και δη τη Μείζονα Ολομέλειά του, προκειμένου να μη δημιουργείται σύγχυση στη διοίκηση και να διασφαλίζεται η προσβασιμότητα και προβλεψιμότητα του περί προσυμβατικού ελέγχου κανονιστικού πλαισίου (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 520/2022 σκ. 3).

11. Υπό το φως των ανωτέρω, το Πεδίο Βολής ....., υπαγόμενο στο εν γένει οργανόγραμμα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, εντασσόμενο δηλαδή στο νομικό πρόσωπο του Ελληνικού Κράτους, δεν διαθέτει ίδια νομική προσωπικότητα. Για τον λόγο αυτόν, δεν δύναται να συνιστά δημόσιο οργανισμό κατά την έννοια του άρθρου 324 του ν. 4700/2020, και, συνακόλουθα, δεν παρίσταται αναγκαία η προσφυγή στα περί οργανισμού δημοσίου δικαίου κριτήρια του ν. 4412/2016.

12. Περαιτέρω, ως στερούμενο ίδιας νομικής προσωπικότητας, το Πεδίο Βολής ..... δεν διαθέτει, κατά μείζονα λόγο, διεθνή νομική προσωπικότητα. Κατά τούτο δεν συνιστά -προεχόντως για τον λόγο αυτόν- διεθνή οργανισμό (πρβλ. ΣτΕ ΕΑ 112/2007 σκ. 4-6, ΝΣΚ 78/2018 παρ. 17).

13. Επιπροσθέτως, ως προς τη σχέση του Πεδίου Βολής ..... με το NATO, επισημαίνεται ότι το Πεδίο Βολής ..... υπόκειται στον εξωτερικό έλεγχο του Διεθνούς Συμβουλίου Ελεγκτών του NATO (International Board of Auditors for NATO-IBAN). Εντούτοις, στη δημόσια, από 3.11.2022, ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων του IBAN για το έτος 2021, το Πεδίο Βολής ..... αναφέρεται ως «πολυεθνικός φορέας (body) μη υπαγόμενος στο NATO» (Παράρτημα Α, σελ. Α-3, α/α 35) και ως «πολυεθνικά χρηματοδοτούμενος ή επιδοτούμενος εκτός NATO» (Παράρτημα Ε, σελ. Ε1). Περαιτέρω, στις σελίδες Ε1-Ε2, υποσημ. 3 του εν λόγω παραρτήματος Ε της ανωτέρω έκθεσης αναφέρεται ρητά, ως προς τους φορείς στους οποίους συγκαταλέγεται και το Πεδίο Βολής ....., ότι «[...] Αυτοί οι εκτός NATO φορείς δεν έχουν το νομικό καθεστώς του NATO, αλλά μπορούν να έχουν μία στενή σχέση με τον Οργανισμό. Έχουν τις δικές τους διοικητικές δομές και δεν υπόκεινται σε εποπτεία από το Συμβούλιο. [...]». Εξάλλου, το γεγονός ότι το Πεδίο Βολής ..... ελέγχεται συγχρόνως και από το IBAN, βάσει της πολυμερούς συμφωνίας, δεν κωλύει τον εκ του Συντάγματος προβλεπόμενο προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 391/2023).

14. Με δεδομένα αυτά, συντρέχουν κρίσιμοι και ουσιώδεις όροι και προϋποθέσεις για την υπαγωγή των συμβάσεων που συνάπτει το Πεδίο Βολής ..... στον προληπτικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ήτοι σε έναν επιβεβλημένο έλεγχο που συνιστά θεσμική δικλείδα για την προστασία των δημοσίων πόρων. Αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή θα οδηγούσε σε παράκαμψη του ελέγχου του Πεδίου Βολής ....., με συνακόλουθο αποτέλεσμα την αποφυγή ελέγχου πράξεων από τις οποίες πηγάζουν σημαντικές επιβαρύνσεις σε βάρος των δημοσίων πόρων για την ικανοποίηση των αναγκών της εθνικής άμυνας, ήτοι σκοπού δημοσίου συμφέροντος (πρβλ. ΕλΣυν Τμ. Μείζ. - Επταμ. Σύμφ. 1924/2016 σκ. ΙΙ, Ζ' Κλιμ. 288/2021 σκ. 6).

15. Κατ' ακολουθία, πρέπει να αρθεί η αμφιβολία που παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια με το 1/2023 Πρακτικό του Στ' Κλιμακίου υπέρ της εκδοχής ότι το Πεδίο Βολής ..... δεν ανήκει σε διεθνή οργανισμό ούτε συνιστά το ίδιο διεθνή οργανισμό, αλλά συνιστά ιδιότυπη και ιδιόρρυθμη δημόσια υπηρεσία, η οποία εντάσσεται εντός του ευρύτερου οργανογράμματος του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και διοικείται από διοικητή, ο οποίος ορίζεται από το Ελληνικό Κράτος και δεσμεύεται, ως προς τη διοίκηση, διαχείριση και εν γένει λειτουργία του Πεδίου Βολής ....., προεχόντως και ειδικώς από τα οριζόμενα στην πολυμερή συμφωνία και από τις αποφάσεις της UNAC και, συμπληρωματικά, από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία του ελληνικού Κράτους. Περαιτέρω, το Πεδίο Βολής ..... εξυπηρετεί επιτακτικούς σκοπούς δημοσίου συμφέροντος, συνδεδεμένους με τις ανάγκες της εθνικής άμυνας και την εκπλήρωση των ιδιαίτερων συμβατικών υποχρεώσεων της Ελλάδας στο πλαίσιο του NATO, ενώ η χρηματοδότησή του αποτελεί εξαιρετική μορφή ιδιότυπης δημόσιας

χρηματοδότησης. Ως εκ τούτου δε οι συμβάσεις που συνάπτει υπάγονται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατ' άρθρο 324 του ν. 4700/2020.

16. Μετά την κατά τα ανωτέρω άρση της αμφιβολίας, η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στο Στ' Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου προς περαιτέρω εξέταση.

Για τους λόγους αυτούς

Αίρει την αμφιβολία που παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου από το Στ' Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου με το Πρακτικό 1/2023.

Αποφαίνεται ότι το Πεδίο Βολής .....δεν ανήκει σε διεθνή οργανισμό ούτε συνιστά το ίδιο διεθνή οργανισμό, αλλά συνιστά ιδιότυπη και ιδιόρρυθμη δημόσια υπηρεσία, η οποία εντάσσεται εντός του ευρύτερου οργανογράμματος του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και διοικείται από διοικητή, ο οποίος ορίζεται από το Ελληνικό Κράτος και δεσμεύεται, ως προς τη διοίκηση, διαχείριση και εν γένει λειτουργία του Πεδίου Βολής ....., προεχόντως και ειδικώς από τα οριζόμενα στην πολυμερή συμφωνία και από τις αποφάσεις της UNAC και, συμπληρωματικά, από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία του Ελληνικού Κράτους. Περαιτέρω, το Πεδίο Βολής ..... εξυπηρετεί επιτακτικούς σκοπούς δημοσίου συμφέροντος, συνδεδεμένους με τις ανάγκες της εθνικής άμυνας και την εκπλήρωση των ιδιαίτερων συμβατικών υποχρεώσεων της Ελλάδας στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ, ενώ η χρηματοδότησή του αποτελεί εξαιρετική μορφή ιδιότυπης δημόσιας χρηματοδότησης. Ως εκ τούτου, οι συμβάσεις που συνάπτει υπάγονται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατ' άρθρο 324 του ν. 4700/2020.

Αναπέμπει, κατά τα λοιπά, την υπόθεση στο Στ' Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε σε τηλεδιάσκεψη στις 7 Ιουνίου 2023, κατ' εφαρμογή του άρθρου 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ   Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ

ANNA ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση, στις 12 Ιουλίου 2023 (βλ. πρακτικό δημοσίευσης με όμοια ημερομηνία).

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΑΝΤΟΡΙΝΑΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΑΒΒΙΔΗΣ